

Repertoriumnummer 2016/
Datum van uitspraak 17 oktober 2016
Rolnummer 2016/AB/17

Uitgifte

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

vijfde kamer

Arrest

GEHANDICAPTEN - tegemoetkoming / soc of fisc voordelen gehandicapte
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 582 § 1,2 Ger. W.)

FOD SOCIALE ZEKERHEID, BESTUUR VAN DE MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE, UITKERINGEN
PERSONEN MET HANDICAP, 1000 BRUSSEL, Kruidtuinlaan 50 bus 150,
appellant, vertegenwoordigd door mr. Valerie KRUIJEN, advocaat te 1800 VILVOORDE, Xavier
Buissetstraat 26

tegen

H. M.

geïntimeerde, in persoon aanwezig en bijgestaan door mr. Arnaud LECLUSE, advocaat te
1300 WAVER, rue Lambert Fortune 65

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het volgende arrest uit:

Gelet op de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op
tegenspraak op 02 december 2015 door de Nederlandstalige arbeidsrechtbank
Brussel, 10e kamer (A.R. 14/1082/A),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 6 januari
2016,
- de conclusies voor de appellant, neergelegd ter griffie op 3 mei 2016,
- de conclusies voor de geïntimeerde, neergelegd ter griffie op 1 maart 2016,
- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare
terechtzing van 05 september 2016, waarna de debatten werden gesloten. Het openbaar
ministerie heeft mondeling advies gegeven. De partijen zien af van hun recht op repliek op
dit advies waarna de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak werd gesteld op 3
oktober 2016 doch verdaagd naar heden.

De feiten en de rechtspleging in eerste aanleg

1.

De heer H. (°in Tunesië) heeft de Tunesische nationaliteit en woonde sinds 26 mei 2010 in België. Hij was ingeschreven in het vreemdelingenregister.

2.

Hij raakte op 10 mei 2013 geëlectrocuteerd en werd wegens brandwonden gehospitaliseerd tot 9 augustus 2013. Hij diende op 12 juli 2013 een aanvraag in voor een uitkering voor personen met een handicap.

Met een brief van 2 januari 2014 schreef de FOD Sociale Zekerheid, directie-generaal personen met een handicap (hierna genoemd de FOD) dat de uitkeringen werden geweigerd omdat hij niet voldeed aan de medische voorwaarden.

De FOD steunde zich op het resultaat van het medisch onderzoek door de arts aangeduid door de FOD, waaruit bleek dat vanaf 1 augustus 2013 :

- het verdienvermogen van de heer H. *niet* verminderd was tot een derde of minder ;
- de heer H. een vermindering van zelfredzaamheid van 5 op 18 punten had, en hij dus niet het minimum van 7 punten behaalde.

3.

Met een verzoekschrift van 1 april 2014 tekende de heer H. bij de arbeidsrechtbank beroep aan tegen de voormelde beslissing.

Met een vonnis van 31 oktober 2014 verklaarde de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel de vordering ontvankelijk en stelde een arts als gerechtelijk deskundige aan. Deze kwam tot het besluit dat

- het verdienvermogen van de heer H. wel verminderd was tot een derde of minder ;
- de heer H. een vermindering van zelfredzaamheid van 6 op 18 punten had, en dus niet het minimum van 7 punten.

De rechtbank sloot zich aan bij het besluit van de deskundige en met een vonnis van 2 december 2015 verklaarde de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel de vordering gedeeltelijk gegrond en zegde voor recht dat de heer H. vanaf 1 augustus 2013 aanspraak kon maken op een inkomensvervangende tegemoetkoming voor zover de bestaansmiddelen de uitkering ervan niet belemmeren.

Het hoger beroep

4.

Met een verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het arbeidshof te Brussel op 6 januari 2016 tekende de FOD hoger beroep aan tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank van 2 december 2015.

De FOD vordert :

Het vonnis a quo te horen vernietigen en doende wat de eerste rechter had moeten doen :

Te zeggen voor recht dat de heer M. H. niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 4 van de wet 27/02/1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten en bijgevolg niet in aanmerking komt voor een tegemoetkoming aan personen met een handicap.

5.

Het hoger beroep werd tijdig en volgens de wettelijke vormvoorwaarden ingesteld en is bijgevolg ontvankelijk.

Bespreking

6.

De FOD zet in haar conclusies uiteen dat zij pas na het vonnis vaststelde dat de heer H. niet voldoet aan wat zij noemt de “nationaliteitsvoorwaarden”: hij heeft de Tunesische nationaliteit, is niet ingeschreven in het bevolkingsregister maar in het vreemdelingenregister, hij is alleenstaande en was geen werknemer op het ogenblik van de aanvraag.

Verder legt de FOD een interne nota neer van 26 juni 2015 waarin wordt uiteengezet dat onderdanen van Marokko, Algerije en Tunesië die niet in het bevolkingsregister zijn ingeschreven en hun gezinsleden overeenkomstig artikel 4 §1,3° van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, recht kunnen hebben op tegemoetkomingen voor personen met een handicap indien zij als *werknemer* kunnen worden aanzien maar dat het daarbij niet volstaat om vrijwillig onderworpen te zijn aan het stelsel van de gezondheidszorgen. De nota verwijst naar “recente rechtspraak”, zonder verdere precisering.¹

De heer H. voert aan dat hij wel degelijk werknemer is en verwijst naar zijn tewerkstelling in de periode voordat hij verwond raakte door electrocutie.

7.

De wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap bepaalt :

Artikel 1: “Er zijn drie tegemoetkomingen aan personen met een handicap : de inkomensvervangende tegemoetkoming, de integratietegemoetkoming en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

¹ Wellicht doelt de FOD ondermeer op de beschikking van het Hof van Justitie van 27 april 2004 in de zaak Haddad (C-358/02). Het ware aangewezen geweest dat de FOD (die zelf partij was in het onderliggend geschil waar de prejudiciële vraag werd gesteld) daarvan kopie als stuk had neergelegd. Deze beschikking werd immers niet uitgegeven; enkel het dictum in PB. C.118/26.

Om de in het eerste lid beoogde tegemoetkomingen te kunnen genieten moet voldaan zijn aan de voorwaarden van de artikelen 2, 4 en 7”.

- Artikel 4: “§ 1. De tegemoetkomingen bedoeld in artikel 1 kunnen enkel toegekend worden aan een persoon die zijn werkelijke verblijfplaats in België heeft en die :

1° Belg is;

2° onderdaan is van een lidstaat van de Europese Unie;

3° Marokkaan, Algerijn of Tunesiër is en die voldoet aan de voorwaarden van de Verordening (EEG) nr. 1408 van 14 juni 1971 van de Raad van de Europese gemeenschappen betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen;

4° staatloos is en die onder de toepassing valt van het Verdrag betreffende de status van staatlozen, ondertekend in New York op 28 september 1954 en goedgekeurd door de wet van 12 mei 1960;

5° vluchteling is zoals bedoeld in artikel 49 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

6° niet tot de in 1° tot 5° bepaalde categorieën behoort, maar die tot 21 jaar de verhoging van de kinderbijslag genoten heeft, bedoeld in artikel 47, § 1, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders of in artikel 20, § 2, van het koninklijk besluit van 8 april 1976 houdende regeling van de gezinsbijslag ten voordele van de zelfstandigen.

§ 2. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad toepassing van deze wet, onder de door Hem gestelde voorwaarden, uitbreiden tot andere categorieën van personen dan deze beoogd in § 1 die hun werkelijke verblijfplaats in België hebben.

§ 3. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, wat voor de toepassing van deze wet onder werkelijke verblijfplaats moet worden verstaan.

§ 4. Indien een persoon aan wie een tegemoetkoming bedoeld in artikel 1 werd toegekend niet meer voldoet aan de voorwaarden bedoeld in § 1 of § 2, dan wordt zijn recht op deze tegemoetkoming afgeschaft. Wanneer hij opnieuw voldoet aan deze voorwaarden, dan kan hij een nieuwe aanvraag indienen.

§ 5. De Koning kan de wijze bepalen waarop wordt toegezien op de naleving van dit artikel.”²

² Deze tekst werd ingevoegd bij artikel 118 van de Programmawet van 22 december 2002 (I). Voordien bepaalde artikel 4:” § 1. Hij die op een tegemoetkoming aanspraak maakt moet zijn werkelijke verblijfplaats in België hebben en tot één van de volgende categorieën van personen behoren :

1° de personen die Belg zijn;

2° de personen die vallen onder de toepassing van de Verordening (E.E.G.) nr. 1408/71 van 14 juni 1971 van de Raad van Europese Gemeenschappen betreffende de toepassing van de sociale-zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen alsmede op gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen;

3° de staatlozen die onder de toepassing vallen van het Verdrag betreffende de status van staatlozen, ondertekend te New-York op 28 september 1954 en goedgekeurd door de wet van 12 mei 1960;

4° de vluchtelingen bedoeld in artikel 49 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

5° de personen die niet tot één van de in 1° tot 4° bepaalde categorieën behoren, op voorwaarde dat zij tot 21 jaar genoten hebben van de verhoging van de kinderbijslag voorzien in artikel 47, § 1, van de samengeordende

Het KB van 17 juli 2006 tot uitvoering van artikel 4, § 2, van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, bepaalt in artikel 1: *“De tegemoetkomingen bedoeld in artikel 1 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap kunnen eveneens worden toegekend aan de personen die:*

1° onderdaan zijn van IJsland, Liechtenstein, Noorwegen of Zwitserland, voldoen aan de voorwaarden van Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, en in België hun werkelijke verblijfplaats hebben, of

2° de echtgenoot, de wettelijk samenwonende, of een ander gezinslid zijn in de zin van de vernoemde Verordening nr.1408/71 van 14 juni 1971 van een persoon zoals bedoeld in artikel 4, § 1, 1° tot 5° van de voornoemde wet van 27 februari 1987 of van een onderdaan van een Staat bedoeld in artikel 1, 1° van dit besluit, zelf geen onderdaan zijnde van deze Staten, en die in België hun werkelijke verblijfplaats hebben.

3° ingeschreven zijn als vreemdeling in het bevolkingsregister.

Men verstaat onder gezinslid van de onderdaan de minderjarige kinderen evenals de meerderjarige kinderen, de vader, de moeder, de schoonvader en de schoonmoeder die ten laste zijn van de onderdaan. De persoon die onder hetzelfde dak woont als de onderdaan en die wordt beschouwd als persoon ten laste van de onderdaan in de zin van de wet betreffende de verplichte verzekering voor gezondheidszorgen en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994 wordt beschouwd als zijnde ten laste van de onderdaan.”

8.

De heer H. voldoet niet aan de voorwaarden zoals bepaald in artikel 4 §1 van de wet van 27 februari 1987 en ook niet aan de voorwaarden van artikel 1 van het KB van 17 juli 2006: Hij heeft enkel de Tunesische nationaliteit en is niet ingeschreven in het bevolkingsregister. Hij is geen vluchteling en genoot niet van verhoogde kinderbijslag.

wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders en in artikel 20, § 2, van het koninklijk besluit van 8 april 1976 houdende regeling van de gezinsbijslag ten voordele van de zelfstandigen. Voor de toepassing van deze wet wordt de persoon met onbepaalde nationaliteit gelijkgesteld met de staatloze.” De Memorie van toelichting bij het ontwerp van de Programmawet van 22 december 2002 (I)vermeldt : “Dit artikel heeft zowel tot doel de tekst aan te passen aan de evolutie van de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie, als een verduidelijking aan te brengen. Immers, hoewel de huidige tekst anders zou kunnen geïnterpreteerd worden, is het verblijf wel degelijk een toekenningsvoorwaarde en geen loutere uitbetalingsvoorwaarde is. Dit wordt nu gepreciseerd. In de praktijk werd deze bepaling echter reeds als een toekenningsvoorwaarde toegepast, zodat dit geen gevolgen heeft voor de betrokkenen.

Bovendien wordt de Koning gemachtigd te bepalen hoe de controle zal kunnen worden uitgeoefend. Momenteel is hieromtrent niets bepaald, zodat de administratie een eigen praktijk diende te ontwikkelen. Teneinde de betrokkenen op dit punt meer rechtszekerheid te bieden, zal de Koning een besluit moeten nemen dat de wijze van controleren bepaalt. “(DOC. Kamer van 14 november 2002, 50/2124/001, pp. 89-90).

Uit het uittreksel uit het Rijksregister van de heer H. van 15 december 2015 dat de FOD heeft neergelegd met haar verzoekschrift staat overigens sinds 26 mei 2014 “afgevoerd-verlies van verblijfsrecht”, wat erop wijst dat de heer H. sindsdien niet langer legaal in het land zou verblijven.

Verder blijkt dat hij alleenstaande is en dus ook niet als gezinslid van een rechthebbende werknemer kan beschouwd worden.

Blijft dan de vraag of de heer H. voldoet aan *de voorwaarden van de Verordening (EEG) nr. 1408 van 14 juni 1971 van de Raad van de Europese gemeenschappen betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen*, zoals vermeld in artikel 4§1 van de wet van 27 februari 1987.³

9.

De Europese Verordening E.E.G. nr. 1408/71 van 14 juni 1971 werd inmiddels met ingang van 1 mei 2010 vervangen door de Europese Verordening nr. 883/2004 van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB.L 166, 30 april 2004, rect., PB.L 200, 7 juni 2004). De heer H. voldoet evenmin aan de voorwaarden van deze verordening.

Wat betreft de *personele werkingssfeer*, bepaalt artikel 2 van de Verordening nr. 883/2004: “1. Deze verordening is van toepassing op onderdanen van een Lid-Staat, staatlozen en vluchtelingen, die in een van de Lid-Staten wonen, en op wie de wetgeving van een of meer Lid-Staten van toepassing is of geweest is, alsmede op hun gezinsleden en hun nabestaanden.(...)”.⁴

De heer H. is geen onderdaan van één van de 28 Lid-Staten van de Europese Unie .

Maar als onderdaan van een derde land kan hij onder het toepassingsgebied van de Verordening 1408/71, thans de Verordening nr. 883/2004, vallen.

Er is immers de Europese Verordening nr. 1231/2010 van 24 november 2010 tot uitbreiding van de Verordening nr. 883/2004 en de Verordening nr. 987/2009 tot onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze verordeningen vallen (PB.L 344, 29 december 2010).⁵

Artikel 1 van deze verordening bepaalt:

³ Deze Verordeningen vermeldt uitdrukkelijk dat deze van toepassing is op de uitkeringen voor personen met een handicap de wet van 27 februari 1987 (artikel 4,2bis b, artikel10 bis en Bijlage IIbis).

⁴ Artikel 2 van de Verordening (EEG) nr. 1408 van 14 juni 1971 bevatte een gelijkaardige bepaling.

⁵ Deze Verordening vervangt de Verordening (EG) nr. 859/2003 van de Raad van 14 mei 2003 tot uitbreiding van de bepalingen van Verordening (EEG) nr. 1408/71 en Verordening (EEG) nr. 574/72 tot de onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze bepalingen vallen.

“Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009 zijn van toepassing op de onderdanen van derde landen die alleen door hun nationaliteit nog niet onder die verordeningen vallen, alsmede op hun gezinsleden en nabestaanden, mits zij legaal op het grondgebied van een Lid-Staat verblijven en zich in een situatie bevinden die niet in alle opzichten geheel in de interne sfeer van een enkele Lid-Staat ligt.”⁶

De wetgever viseert in artikel 4 §1, 3° van de wet van 27 februari 1987 klaarblijkelijk de Marokkaan, Algerijn of Tunesiër die via de uitbreiding tot derdelanders onder de Verordening E.E.G. nr. 1408/71 (thans Verordening nr. 883/2004) kunnen vallen.

De heer H. is weliswaar onderdaan van een derde land en verbleef (althans tot 26 mei 2014) legaal in België maar zijn situatie situeert zich volledig in de interne sfeer van één enkele Lid-Staat (België).

Hij voldoet bijgevolg niet aan de voorwaarden van de voormelde Europese verordeningen.

10.

Waar de heer H. de Tunesische nationaliteit heeft, dient ook rekening gehouden te worden met “de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Tunesië, anderzijds, ondertekend te Brussel op 17 juli 1995 en goedgekeurd namens de Europese Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal”⁷ (hierna: “overeenkomst EG-Tunesië”).

Artikel 65 van de overeenkomst EG-Tunesië bepaalt immers:

“1. Behoudens het bepaalde in de onderstaande leden vallen de werknemers van Tunesische nationaliteit en de bij hen woonachtige gezinsleden op het gebied van de sociale zekerheid onder een regeling die wordt gekenmerkt door het ontbreken van elke discriminatie op grond van nationaliteit tussen deze werknemers en de eigen onderdanen van de lidstaten waar zij werkzaam zijn.

Het begrip sociale zekerheid dekt alle takken van sociale zekerheid die betrekking hebben op uitkeringen bij ziekte en zwangerschap, pensioenen bij invaliditeit, ouderdomspensioenen, pensioenen voor nabestaanden, uitkeringen bij arbeidsongevallen en beroepsziekten, uitkeringen bij overlijden, werkloosheidsuitkeringen en kinderbijslag.

Deze bepaling kan echter niet tot gevolg hebben dat de andere coördinatieregelingen waarin de op artikel 51 van het EG-Verdrag gebaseerde communautaire regelgeving voorziet,

⁶ Dezelfde bepaling stond voordien in artikel 1 van de Verordening (EG) nr. 859/2003 van de Raad van 14 mei 2003 tot uitbreiding van de bepalingen van Verordening (EEG) nr. 1408/71 en Verordening (EEG) nr. 574/72 tot de onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze bepalingen vallen.

⁷ Besluit 98/238/EG, EGKS van de Raad en de Commissie van 26 januari 1998 (PB van 30.3.1998, L 97, blz. 2). Deze overeenkomst (zie artikel 96) vervangt de samenwerkingsovereenkomst tussen de EG en de Republiek Tunesië en de overeenkomst tussen de lidstaten van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en de Republiek Tunesië, die op 25 april 1976 te Tunis werden getekend en die een gelijkaardige bepaling bevatte.

worden toegepast in andere dan de in artikel 67 van deze overeenkomst vervatte voorwaarden.

2. Deze werknemers komen in aanmerking voor samentelling van de tijdvakken van verzekering, van arbeid of van woonplaats die zij in de verschillende lidstaten vervuld hebben, voor wat betreft de ouderdoms-, invaliditeits- en overlevingspensioenen en -renten, kinderbijslag, uitkeringen bij ziekte en zwangerschap, alsmede de gezondheidszorg voor de werknemer en zijn binnen de Gemeenschap woonachtige gezin.

3. Deze werknemers komen in aanmerking voor gezinsbijslagen voor de leden van hun gezin die binnen de Gemeenschap woonachtig zijn.

4. Deze werknemers mogen ouderdoms- en overlevingspensioenen en -renten, pensioenen en renten wegens arbeidsongevallen of beroepsziekten en invaliditeitspensioenen en -renten ingevolge arbeidsongevallen of beroepsziekten vrij overmaken naar Tunesië tegen de koers die geldt krachtens de wetgeving van de lidstaat of de lidstaten die de desbetreffende bedragen moeten betalen, met uitzondering van bijzondere uitkeringen waarvoor geen contributie is betaald.

5. Tunesië past een soortgelijke regeling als vermeld in de leden 1, 3 en 4 toe op de op zijn grondgebied werkzame werknemers die onderdaan zijn van de lidstaten en op hun gezinsleden.”.

11.

Deze bepaling heeft *directe werking* zoals blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie.⁸

Wat betreft de *personele werkingssfeer en de materiële werkingssfeer* van de overeenkomst EG-Tunesië:

⁸ Zo overwoog het Hof in zijn beschikking van 13 juni 2006, Echouikh (C-336/05):

“39 Dienaangaande zij eraan herinnerd dat volgens vaste rechtspraak artikel 41, lid 1, van de Samenwerkingsovereenkomst rechtstreekse werking heeft zodat de justitiabelen op wie het van toepassing is, er zich voor de nationale rechter op mogen beroepen [zie arresten van 31 januari 1991, Kziber, C-18/90, Jurispr. blz. I-199, punten 15-23; 20 april 1994, Yousfi, C-58/93, Jurispr. blz. I-1353, punten 16-19, en 3 oktober 1996, Hallouzi-Choho, C-126/95, Jurispr. blz. I-4807, punten 19 en 20; beschikkingen van 12 februari 2003, Alami, C-23/02, Jurispr. blz. I-1399, punt 22, en 27 april 2004, Haddad, C-358/02, niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 26; zie ook naar analogie arresten van 5 april 1995, Krid, C-103/94, Jurispr. blz. I-719, punten 21-24, en 15 januari 1998, Babahenini, C-113/97, Jurispr. blz. I-183, punten 17 en 18, die zijn gewezen met betrekking tot artikel 39, lid 1, van de Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en de Democratische Volksrepubliek Algerije, ondertekend te Algiers op 26 april 1976 en namens de Gemeenschap goedgekeurd bij verordening (EEG) nr. 2210/78 van de Raad van 26 september 1978 (PB L 263, blz. 1; hierna: “overeenkomst EEG-Algerije”), welk artikel gelijklopend is met artikel 41, lid 1].

40 Zoals de Commissie terecht heeft opgemerkt, is deze rechtspraak volledig transposeerbaar op artikel 65, lid 1, eerste alinea, van de Associatieovereenkomst, dat gelijklopend is met artikel 41, lid 1, van de Samenwerkingsovereenkomst; de Associatieovereenkomst streeft overigens dezelfde doelstellingen als de Samenwerkingsovereenkomst na.”

12.

Het Hof van Justitie heeft in verschillende arresten uitspraak gedaan over de draagwijdte van de personele werkingssfeer en de materiële werkingssfeer van de voormelde bepaling zoals deze telkens staat in de samenwerkingsovereenkomsten/ de associatieovereenkomsten tussen de EU en respectievelijk Tunesië, Marokko en Algerije. Deze rechtspraak is naar analogie van toepassing op elk van deze overeenkomsten gezien de bepalingen gelijkkluidend zijn.

Meer bepaald stelde het Hof van Justitie in zijn beschikking van 13 juni 2006, Echouikh (C-336/05):

“44. Wat in de eerste plaats de personele werkingssfeer van deze bepaling betreft, heeft het Hof reeds verklaard dat het begrip „werknemer” in artikel 41, lid 1, van de Samenwerkingsovereenkomst zowel de actieve werknemers omvat als degenen die de arbeidsmarkt hebben verlaten omdat zij de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt of omdat zij het slachtoffer zijn geweest van een van de risico’s die recht geven op uitkeringen krachtens andere takken van de sociale zekerheid (zie met name arrest Kziber, reeds aangehaald, punt 27, en beschikking Alami, reeds aangehaald, punt 27).

45. Aangezien artikel 41, lid 1, van de Samenwerkingsovereenkomst en artikel 65, lid 1, eerste alinea, van de Associatieovereenkomst in dezelfde bewoordingen zijn gesteld, is deze rechtspraak van soortgelijke toepassing op deze laatste bepaling.

46. Dat Echouikh op de datum van zijn aanvraag van het invaliditeitspensioen niet meer in dienst was, betekent dus niet dat hij buiten de personele werkingssfeer van deze bepaling valt.

(...)

50. Bovendien heeft het Hof herhaaldelijk verklaard (voormelde arresten Kziber, punt 25; Yousfi, punt 24, en Hallouzi-Choho, punt 25; voormelde beschikkingen Alami, punt 23, en Haddad, punt 27, alsook naar analogie voormelde arresten Krid, punt 32, en Babahenini, punt 26) dat het begrip sociale zekerheid in de zin van artikel 41, lid 1, van de Samenwerkingsovereenkomst op dezelfde wijze moet worden opgevat als het gelijkkluidende begrip in verordening (EEG) nr. 1408/71 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen verordening, zoals gewijzigd en bijgewerkt bij verordening (EG) nr. 118/97 van de Raad van 2 december 1996 (PB 1997, L 28, blz. 1.)”

13.

Zoals de verordening (EEG) nr. 1408/71 (thans de Verordening nr. 883/2004) is de overeenkomst EG-Tunesië dus ook van toepassing op de uitkeringen voor personen met een handicap de wet van 27 februari 1987. Dit werd overigens uitdrukkelijk bevestigd door het Hof van Justitie over de uitlegging van de gelijkaardige bepalingen in de overeenkomst EG-Marokko (arrest van 15 januari 1998, Babahenini, C-113/97⁹).

⁹ Randnummer 28: “Derhalve valt een uitkering als de gehandicaptenuitkering ingevolge de Belgische wet, binnen de materiële werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 en dus ook binnen die van artikel 39, lid 1, van de Overeenkomst”.

14.

Anderzijds blijkt dat de heer H. overeenkomstig de uitlegging die het Hof van Justitie geeft aan het begrip werknemer, niet beschouwd kan worden als een werknemer in de zin van artikel 65 van de overeenkomst EG-Tunesië: hij was sinds lange tijd geen werknemer op het ogenblik van de aanvraag en hij had de arbeidsmarkt niet verlaten *omdat hij de pensioengerechtigde leeftijd had bereikt of omdat hij het slachtoffer was geweest van een van de risico's die recht geven op uitkeringen krachtens andere takken van de sociale zekerheid.*

Uit de stukken blijkt immers dat de heer H. slechts 9 dagen werkte in mei 2012 (cfr. loonstaat en aanslagbiljet voor de inkomsten in 2011 en in 2012 dat het arbeidsauditoraat neerlegde in eerste aanleg) . De raadsman van de heer H. bevestigt ter zitting dat deze geen bewijs kan leveren van werk op andere dagen sinds zijn aankomst in België. Verder blijkt uit het verslag van zijn behandelend psychiater dat de heer H. in eerste aanleg neerlegde dat hij niet kan *terugvallen* op het ziekenfonds bij gebrek aan voldoende tewerkstelling en dat hij steun ontvangt van het OCMW (verslag van Dr. Chawaf van 17 december 2013).

De heer H. kan dus ook geen aanspraak maken op uitkeringen op basis van de overeenkomst EG-Tunesië.

15.

Tenslotte is de wettelijke regeling waarbij aan de heer H. geen recht op uitkeringen voor personen met een handicap worden toegekend, niet in strijd met de non-discriminatiebepalingen van de Grondwet en het Europees Verdrag voor de rechten van de mens .

Het Grondwettelijk Hof heeft daarover reeds uitspraak gedaan : *“dat artikel 4 van de wet van 27 februari 1987, in samenhang gelezen met het koninklijk besluit van 17 juli 2006, geen discriminatie inhoudt, in zoverre het toepassingsgebied van de wet niet werd uitgebreid tot de vreemdelingen die, ingevolge een toelating of een machtiging om in het Koninkrijk te verblijven voor een duur van meer dan drie maanden, in het vreemdelingenregister zijn ingeschreven, aangezien het administratief statuut van die personen aan toont dat zij een band met België hebben die de wetgever als minder sterk kon beschouwen dan die welke de personen die in het bevolkingsregister zijn ingeschreven, vertonen. De gevolgen van dat onderscheid zijn niet onevenredig, nu de vreemdeling aan wie de tegemoetkoming voor gehandicapten wordt geweigerd, in voorkomend geval aanspraak kan maken op maatschappelijke dienstverlening waarbij met zijn handicap rekening wordt gehouden »* (arrest Arbitragehof nr. 92/2004 van 19 mei 2004 en arrest Grondwettelijk Hof nr.114/2012 van 4 oktober 2012).

16.

De heer H. verbleef op het ogenblik van de aanvraag amper drie jaar in België en is inmiddels geregistreerd als “afgevoerd-verlies van verblijfsrecht”. Het hof sluit zich ook aan bij de volgende overwegingen van het Grondwettelijk Hof, die volledig toepasselijk zijn op

het geval van de heer H. , om te besluiten dat de wettelijke regeling niet in strijd is met het Europees Verdrag voor de rechten van de mens:

“B.7.2. De geleidelijke uitbreiding van het personele toepassingsgebied van het stelsel van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap werd vanuit een drievoudig perspectief doorgevoerd : voldoen aan de vereisten die voortvloeien uit de internationale verbintenissen van België; gelijke tred houden met het stelsel van het bestaansminimum en met dat van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden; vermijden dat de handicap van kinderen van vreemdelingen, die wegens hun handicap verhoogde kinderbijslag hebben genoten, niet langer door de overheid in aanmerking wordt genomen.

B.8. Met zijn arrest Koua Poirrez t. Frankrijk van 30 september 2003 heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens zich uitgesproken over de weigering van de Franse overheid om een tegemoetkoming voor gehandicapten toe te kennen omdat de aanvrager niet de Franse nationaliteit had, terwijl hij voldeed aan de andere wettelijke voorwaarden om daarop recht te hebben. Het heeft geoordeeld dat dat verschil in behandeling tussen een vreemdeling en de Franse onderdanen of de onderdanen van landen die een wederkerigheidsovereenkomst hebben gesloten, op geen enkele objectieve en redelijke verantwoording berustte (§ 49). Het heeft eraan herinnerd dat alleen “ zeer sterke overwegingen ” het ertoe kunnen brengen een uitsluitend op de nationaliteit berustend verschil in behandeling bestaanbaar te achten met het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (§ 46).

B.9. Volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens zou het feit dat het land van herkomst van de verzoeker, Ivoorkust, geen wederkerigheidsovereenkomst met Frankrijk heeft gesloten, “ terwijl de verzoeker een invaliditeitskaart had verkregen, hij in Frankrijk verbleef, de adoptiezoon was van een Franse burger die in Frankrijk verbleef en werkte en, ten slotte, voorafgaandelijk het bestaansminimum had genoten, op zich de weigering van de in het geding zijnde tegemoetkoming niet kunnen verantwoorden ” (§ 39).

B.10. Met zijn arrest nr. 92/2004 heeft het Grondwettelijk Hof, toen het Arbitragehof, geoordeeld dat het verschil in behandeling dat in het nadeel van de vreemdelingen is ingevoerd bij artikel 4 van de wet van 27 februari 1987, bepaling die in de onderhavige zaak in het geding is, niet kennelijk onverantwoord was en niet in strijd was met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 191 ervan, met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag. Het heeft gepreciseerd dat de aan hem voorgelegde zaak een belangrijk verschil vertoonde met de zaak Koua Poirrez, daar de vreemdeling aan wie tegemoetkomingen worden geweigerd, in België in voorkomend geval aanspraak kan maken op maatschappelijke dienstverlening waarbij met zijn handicap rekening wordt gehouden. Het betrof in dat geval een vreemdeling die ertoe gemachtigd was op het grondgebied van het Koninkrijk te verblijven - en niet er zich te vestigen - en die bijgevolg ingeschreven was in het vreemdelingenregister - en niet in het bevolkingsregister.” (arrest nr. 153/2007 van 12 december 2007 zoals aangehaald in het arrest nr.114/2012 van 4 oktober 2012); zie ook Cass. 16 juni 2014 en Arbh. Luik, 9 maart 2015, www.juridat.be).

De heer H. voldoet niet aan de wettelijke voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op een uitkering als gehandicapten.

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24;

Gehoord mevrouw B. STROOBANT, eerste substituut arbeidsauditeur gedelegeerd bij het auditoraat-generaal, in haar mondeling advies;

Rechtsprekend op tegenspraak en na erover beraadslaagd te hebben:

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond.

Hervormt het bestreden vonnis van de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel van 2 december 2015 behalve wat de beslissing over de kosten betreft;

Zegt voor recht dat de heer M. H. niet voldoet aan de wettelijke voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op de tegemoetkomingen aan personen met een handicap als bepaald in de wet van 27 februari 1987.

Legt de kosten van het geding in hoger beroep ten laste van de FOD (artikel 1017 tweede lid Ger. Wb.), aan de zijde van geïntimeerde partij niet begroot;

Aldus gewezen en ondertekend door de vijfde kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

Carla CORBISIER, raadsheer,
Godelieve VANDEN BOSCH, raadsheer in sociale zaken, zelfstandige,
René VAN CAUWENBERGE, raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
bijgestaan door :
Dirk DE RAEDT, griffier.

Carla CORBISIER

Dirk DE RAEDT;

Godelieve VANDEN BOSCH

René VAN CAUWENBERGE

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van maandag 17 oktober 2016 door:

Carla CORBISIER, raadsheer,
bijgestaan door
Dirk DE RAEDT, griffier.

Carla CORBISIER

Dirk DE RAEDT